

Het Flevo-landschap

Natuur én boer profiteren van regeneratieve landbouw

Het Flevo-landschap laat met enkele pachters bij Schokland zien dat boeren en boswachters een goede combinatie kunnen vormen. Bij natuurgebied en Unesco Werelderfgoed Schokland experimenteren ze samen met regeneratieve landbouw. Ze doen dat op voormalige reguliere landbouwpercelen die Het Flevo-landschap heeft verworven om de archeologische waarden ervan te behouden. Regeneratieve landbouw richt zich op het herstel van de natuurlijke processen in de bodem en het herstel van het bodemleven. Dit betekent vooral: de bodem met rust laten, dus niet ploegen, bedekt houden met levende planten, meer diversiteit in beplanting, minder kunstmest en bestrijdingsmiddelen, en dieren 'stripsgewijs' laten grazen. Zo komt de natuurlijke

werking van de bodem weer op gang en die bodem stapje voor stapje weer in balans. En een gezonde bodem, met alles wat erin leeft, zorgt voor een betere plantengroei, koolstofregulatie en een goede waterhuishouding, brengt gezondere producten voort, levert meer biodiversiteit op en houdt de voedingskringlopen in gang.

De eerste resultaten van de samenwerking zijn hoopgevend. De deelnemende boeren melden lagere productiekosten en toch een vergelijkbare winst per hectare. De natuur heeft vooral baat bij het niet meer ploegen: de aantallen loopkevers en wilde bijen nemen toe en daar profiteren vogels weer van. Naast voedsel voor vogels zijn de altijd begroeide akkers bovendien ideaal om in te nestelen, te

foerageren en te schuilen. De eerste kwartels zijn na jarenlange afwezigheid alweer waargenomen.

Rolf Hendriks

Het Flevo-landschap

Bij Schokland komt de natuurlijke werking van de bodem weer op gang. (Foto: Maarten Feenstra)

Landschap Overijssel

Kwabaal terug door systeemherstel

In 2021 en 2022 zijn in de uiterwaarden van het Zwarte Water en de Overijsselse Vecht maatregelen uitgevoerd voor Natura 2000 en opgaven van de Kader Richtlijn Water (KRW). In het totale Natura 2000-gebied lag de focus op de instandhouding van een aantal habitattypen, zoals de vossenstaartgraslanden met de welbekende wilde kievitsbloem (H6410). Langere inundatieduur en hogere frequentie moeten het herstel daar weer op gang helpen.

In het natuurgebied Buitenlanden Langenholte heeft Landschap Overijssel gekozen voor een meer ambitieuze aanpak. Door het graven van een slenkenpatroon over de gehele lengte van de uiterwaarden, is de rivierdynamiek in het gehele gebied vergroot. Daarbij is gebruik gemaakt van een riete of oude getijdengeul en in het verlengde daarvan is een oud slotenpatroon weer opengegraven en aangetakt op het Zwarte Water. Zo konden doelen

voor vegetaties gecombineerd worden met optimalisering van de habitat voor doelsoorten als zwarte stern en roerdomp, maar ook voor vissoorten als grote modderkruiper en bittervoorn.

De kwabaal is binnen de KRW-opgave aangewezen als gidsoort voor dit gebied. Voor deze soort zijn laagtes verder uitgediept, aangetakt op het watersysteem en van een drempel voorzien, zodat de plasjes bij lage waterstanden niet leeglopen. Ook zijn op een aantal locaties bomen in de

Jonge kwabaal (Foto: Michiel Poolman)

slenk gelegd en verankerd als schuilplaats. Door de aanleg van de slenk zien we in het stormseizoen het water snel het gebied inlopen en vervolgens weer verlaten. Dat is goed voor de kievitsbloemen maar ook voor de bijbehorende waterfauna. De lagere terreindelen blijven water bevatten waardoor ze geschikte voorplantingslocaties vormen voor grote modderkruiper en vermoedelijk ook kwabaal. De aanwezigheid van deze soort is al op meerdere plekken in de Vecht vastgesteld, maar een opsteker was wel dat bij de monitoring in november 2023 al kwabalen werden gevonden in de aangelegde slenken in Buitenlanden Langenholte en bovendien houting.

Lees meer op: www.landschapoverijssel.nl/project/buitenlanden-langenholte

Michiel Poolman

Ecoloog, Landschap Overijssel